

Onderwerp Samenwerking en inkoop jeugdhulp vanaf 2021

Steller H.J. de Boer

De leden van de raad van de gemeente Groningen

Telefoon	050-367 60 43	Bijlage(n)	1	Ons kenmerk	
Datum	27-11-2019	Uw brief van		Uw kenmerk	-

Geachte mevrouw, heer,

In de raadscommissie van 12 juni 2019 zegden wij toe u te informeren over de stappen die wij als gemeente en gezamenlijk met andere Groninger gemeente zetten met betrekking tot de inkoop van de jeugdhulp vanaf 1 januari 2021.

Op 31 december 2020 lopen de huidige afspraken over de samenwerking met betrekking tot de inkoop jeugdhulp via de Regionale Inkooporganisatie Groninger gemeenten (RIGG) af. Dit vereist nieuwe afspraken over toekomstige samenwerking binnen de regio. De wethouders jeugd van de Groninger gemeenten hebben daartoe in de afgelopen maanden een traject doorlopen met verschillende bestuurlijke bijeenkomsten waarin is toegewerkt naar een bestuurlijke conferentie op 4 oktober jl. De resultaten van deze bijeenkomsten, de gemaakte afspraken en het vervolg lichten wij hieronder toe.

Opbrengst bestuurlijke bijeenkomsten

In de verschillende bestuurlijke bijeenkomsten van het afgelopen jaar zijn de wensen van gemeenten met betrekking tot de samenwerking en inkoop van de jeugdhulp vanaf 2021 opgehaald. Er is op hoofdlijnen sprake van een grote gemene deler: iedere gemeente wil regionaal blijven samenwerken op een deel van de inkoop van de jeugdhulp. Alle gemeenten willen meer eigen regie, betere aansluiting van de lokale opgaven op de uitvoering en als gemeente zelf meer contact met de jeugdhulpaanbieders. Ook willen zij de RIGG als inkooporganisatie een structurele positie geven.

Voortgezette regionale samenwerking en rol RIGG

Wij zijn van mening dat regionale samenwerking op een deel van de inkoop van de jeugdhulp noodzakelijk is. De schaal waarop de grotere jeugdhulpaanbieders werken, vraagt daarom. Ook het Rijk vraagt hier steeds nadrukkelijker om. Systemen, transformatie, monitoring, inkoop en contractmanagement zijn bij uitstek onderwerpen die we, vanwege de specialistische aard en kennis die daarvoor nodig is, regionaal willen organiseren. De RIGG heeft zich in de afgelopen jaren ontwikkeld tot een uitvoeringsorganisatie voor de 12 gemeenten waar deze kennis aanwezig is. Met name de minder specialistische jeugdhulp en de schakel met de lokale teams, willen en kunnen we meer op lokaal niveau uitvoeren. Hier zullen wij in de komende periode onderzoek naar doen.

Uitstel nieuwe inkoop tot 2022

Ondanks dat dit wel de gezamenlijke inzet was, constateerden de wethouders jeugd van de Groninger gemeenten dat het regionale gesprek nog niet ver genoeg gevoerd is en daarmee de uitwerking van deze wensen en de consequenties voor de (regionale) inkoop nog niet voldoende helder zijn, om op dit moment al te komen tot een afgewogen inkoopadvies voor 2021 en verder. Dit alles maakt dat wij besloten hebben om de nieuwe inkoop jeugdhulp een jaar uit te stellen, tot 2022.

Ervaringen elders in het land laten zien dat fundamentele wijzigingen in de inkoopstrategie de eerste twee jaar tot een kostenstijging leiden, en dat tenminste 3 tot 4 jaar nodig is om effecten van een dergelijke systeemwijziging te kunnen meten. In de Benchmarkanalyse van Significant van mei 2019, die u eerder hebt ontvangen, wordt nog geen correlatie gevonden tussen het inkoopmodel en het saldo van het jeugdhulpbudget. Ervaringen met nieuwe inkoopmodellen in het land zullen echter steeds meer informatie opleveren in de komende jaren.

Uitstel van deze beslissing biedt tevens kansen voor het uitgebreider betrekken van uw raad bij het proces voor de nieuwe inkoop.

Advies aan de Groninger gemeenten

De wethouders hebben aan Tim Robbe gevraagd om de bestuurlijke wensen te vertalen naar een advies. Hij is als advocaat en bestuurskundige, gespecialiseerd in inkoop in het sociaal domein en een autoriteit op zijn vakgebied, en als vaste adviseur betrokken bij de RIGG.

Dit advies is besproken op de bestuurlijke conferentie van 4 oktober jl. Samenvattend adviseert hij de colleges om in de onzekerheid en onvoorspelbaarheid van het sociaal domein in het algemeen en de jeugdhulp in het bijzonder, een strategie te ontwikkelen voor een inkoopvorm en bekostigingsmodel die bij die onzekerheid past. Centraal hierin staat het experimenteren met nieuwe interventies (die ook mogen mislukken). Het doel is om daar gezamenlijk van te leren. Dit is doeltreffender dan te snel en onvoldoende voorbereid een systeemverandering door te voeren.

Het advies geeft aan dat wij als gemeenten de mogelijkheden van de huidige inkoop via Open House tot tussentijdse aanpassingen en wijzigingen, nog lang niet hebben uitgeput. Het huidige systeem biedt volgens het advies genoeg ruimte om de wensen van meer lokale gemeentelijke regie en grip vorm te geven. Het advies is om een aantal ‘korte klappen’, interventies, te implementeren die bijdragen aan meer lokale gemeentelijke grip en regie. Genoemd hierbij worden afbakening van de jeugdhulp ten opzichte van andere wetgeving, regulering van de medische verwijfsroute, de ontwikkeling van algemene voorzieningen die de instroom in de jeugdhulp kunnen beperken en het optimaliseren van de toegang. Uitgangspunt hierbij is dat gemeenten leren van en met elkaar en de opbrengsten daarvan verwerken in de inkoop. Verschillende gemeenten zijn hier al mee bezig. Wij zijn als gemeente Groningen bijvoorbeeld al bezig met de ontwikkeling van collectieve vormen van jeugdhulp in en nabij het onderwijs, samen met de aanbieders en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Daarnaast maken we, om meer grip te krijgen op de medische verwijfsroute, vaart met de invoering van de Ondersteuner Jeugd en Gezin en verbeteren we de toegang tot de jeugdhulp met het acceleratiemodel van de Stichting WIJ Groningen.

Daarnaast is het advies om als individuele gemeenten een eigen proces te doorlopen. In dit proces moeten gemeenten uiteindelijk hun eigen ambities op basis van de in hun gemeente geprioriteerde doelen en de bij de eigen gemeente passende oplossingen vaststellen. Hierbij moet ook duidelijk worden welke jeugdhulp gemeenten zelf willen inkopen en wat gezamenlijk ingekocht moet worden. Zowel het lokale proces als de korte klappen vormen input voor het bepalen van de meest passende vorm van inkoop van jeugdhulp en het bekostigingsmodel.

Het advies is als bijlage bij deze brief gevoegd.

Inhoudelijke ambities voor de inkoop jeugdhulp vanaf 2022

Wij hebben op basis van de ervaringen met de jeugdhulp in onze gemeente van afgelopen jaren een aantal mogelijkheden bepaald. Deze onderzoeken we voor de nieuwe inkoopperiode. Uitgangspunt is dat we de (specialistische) jeugdhulp (liefst zonder bureaucratie) zo dichtbij mogelijk, in samenhang met het gewone dagelijkse leven van jeugdigen organiseren, aansluitend op de WIJ-teams, in samenhang met de huisartsenroute en het (passend) onderwijs. Hierbij laten we ons inspireren door het Utrechtse inkoopmodel, dat werkt met teams voor specialistische jeugdhulp in de wijk. Ook onderzoeken we de mogelijkheden van een werkwijze GON voor de jeugdhulp en de mogelijkheden om meer met resultaatgerichte bekostiging te gaan werken.

Wij willen voor de doorontwikkeling en transformatie van de jeugdhulp investeren in duurzame samenwerking met relevante stakeholders zoals onderwijs en kinderopvang, huisartsen en de jeugdhulpaanbieders. Wij

onderzoeken daarom ook in hoeverre we met (veel) minder aanbieders kunnen gaan werken dan nu het geval is met de huidige Open House inkoop.

Uitvoeringsagenda

Het advies over de inkoop is omgezet in een regionale uitvoeringsagenda. Voor de inkoop van 2021 voorziet de uitvoeringsagenda in de implementatie van de geadviseerde 'korte klappen', om de huidige inkoopvorm te verbeteren. Concreet betekent dit dat de Open House met een jaar wordt verlengd en dat in 2020 de interventies uit het advies worden uitgewerkt.

De uitvoeringsagenda faciliteert het lokale proces en de analyse die nodig is voor afweging voor een passende inkoopvorm met ingang van 2022. Hierin is opgenomen wat lokaal en regionaal uitgewerkt moet worden, de bestuurlijke besluiten en afstemmingsmomenten die daarvoor nodig zijn, alsmede een tijdsplanning. Het doel is dat wij per 31 mei 2020 inzicht hebben in welke jeugdhulp wij willen inkopen per 2022, welke hulp wij gezamenlijk met de andere elf gemeenten willen inkopen en welke hulp zij zelf of met een aantal andere gemeenten willen inkopen en met welke doelen. Eén en ander biedt aan uw raad de ruimte om in het voorjaar 2020 aandachtspunten voor de inkoop vanaf 2022 aan ons college mee te geven. In het najaar 2020 moeten alle colleges in de Groninger gemeenten een besluit nemen over de inkoop vanaf 2022. Wij zullen uw raad voorafgaand aan dat collegebesluit informeren over onze voornemens en u in staat stellen daarop te reageren. In 2021 kan de inkoopprocedure dan formeel worden gestart en doorlopen.

Hiermee nemen de Groninger gemeenten een kortere periode voor de implementatie van het advies en de voorbereiding van de inkoop. Wij denken hiermee sneller gewenste veranderingen in de jeugdhulp te kunnen realiseren. Bovendien overwegen enkele gemeenten om delen van de jeugdhulp samen te voegen met WMO en Beschermd Wonen per 2022.

Overzicht bestuurlijke mijlpalen en beslismomenten

De regionale en lokale planning ziet er als volgt uit:

- In februari 2020 ligt een collegebesluit voor over het structureel maken van de RIGG als inkooporganisatie.
- Eind mei 2020 hebben alle gemeenten helder welke jeugdhulp zij willen inkopen, welke doelen zij daarmee willen bereiken, wat ze zelf willen inkopen en wat gezamenlijk.
- In juni 2020 vindt daarover een bestuurlijke conferentie plaats waarin ook de vervolgstappen worden bepaald.
- In juli 2020 volgt een informatieve brief aan de gemeenteraden.
- In september 2020 is een bestuurlijke conferentie over de keuze van de inkoopvorm, het bekostigingsmodel en de opdracht aan de RIGG.
- In november 2020 vindt hierover besluitvorming in de respectievelijke colleges plaats.

Het is noodzakelijk dat dit proces in 2020 is afgerond, omdat 2021 nodig is voor de voorbereidingen van de nieuwe inkoop (plan van aanpak RIGG).

Hoe betrekken wij uw raad hierbij?

Wij willen in mei 2020 met uw raad in gesprek over de huidige inzichten en sturingsmogelijkheden bij de inkoop van de jeugdhulp vanaf 2022. U kunt dan op basis van deze informatie richting geven aan het college voor de besprekingen in de regio.

Wij gaan ervan uit u voor nu voldoende te hebben ingelicht.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Koen Schuiling

de secretaris,
Diana Starmans

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.